GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 153. *Lunĭ, Marţĭ 14 (26) Iulie.* **1887.**

☞ Intr'o parte a ediţiunei »Gaz. Trans.« de erĭ, Duminecă, numĕrulŭ din fruntea fóiei a rĕmasŭ celŭ precedentŭ, 151, pe când trebue sĕ fiă Nr. 152.

Braşovŭ, 13 Iulie 1887.

Speranţele ce şi le-au pusŭ Bulgarii în alegerea prinţului de Coburg nu s'au împlinitŭ. Deputaţiunea trimisă de Sobraniă, ca sĕ aducă pe prinţŭ în Bulgaria s'a întorsŭ fără de nicĭ o ispravă şi desamăgită.

Din tótă purtarea Bulgarilorŭ în afacerea alegerii prinţului de Coburg şi din enunciările foilorŭ bulgare resultă, că în Sofia se credea firmŭ, că prinţulŭ nu numai că va primì alegerea sa, ci se va şi grăbì a merge în Bulgaria şi a aştepta acolo hotărîrile definitive ale marilorŭ puterĭ. Lorŭ le era mai multŭ de a face odată fiitŭ stărei provisorie din ţéră decâtŭ de a dobêndi aprobarea tuturorŭ puterilorŭ, care, sciau ei fórte bine, că în împrejurările de faţă nu-o potŭ dobêndi.

Trebue sĕ admitemŭ aşadér' că ómenii de încredere bulgarĭ au avutŭ de mai înainte o înţelegere cu prinţulŭ de Coburg, căcĭ altfelŭ nu l'ar fi alesŭ, complicându-şĭ prin acésta şi mai multŭ situaţiunea. Cum şi ce felŭ a fostŭ acéstă înţelegere nu se póte sci. Destulŭ că prinţulŭ de Coburg a declaratŭ deputaţiunei bulgare de repeţite orĭ, că numai atuncĭ se va puté urca pe tronulŭ bulgarŭ, décă alegerea lui va fi aprobată de tóte puterile.

Vestea ce-o ducŭ delegaţii bulgarĭ dela Ebenthal la Sofia va face sĕ se schimbe deodată vesela disposiţiune a poporului bulgarŭ, făcêndŭ locŭ unorŭ impresiunĭ din cele mai pesimiste.

Bulgarilorŭ le trebuia cu orĭ-ce preţŭ unŭ principe şi acum, când credeau că l'au aflatŭ, li se spune din nou, că nu potŭ face nicĭ o trébă. Prinţulŭ de Coburg n'are curagiulŭ de a se arunca în aventurĭ. L'au spăriatŭ negreşitŭ şi multele admoniărĭ din partea familiei sale, ér în deosebĭ categoriculŭ rĕspunsŭ negativŭ, ce l'a datŭ Rusia la circulara înaltei Pórte cu privire la alegerea sa.

Bulgarii se gândescŭ acum la modalitatea cum arŭ puté sĕ scape mai curênd şi de combinaţia Coburg dândŭ statului bulgarŭ unŭ domnitorŭ şi fără aprobarea Europei. E vorba din nou de rechemarea prinţului Alexandru de Battenberg. Se ḍice adecă, că Sobrania proclamândŭ independenţa bulgară, va face posibilă reîntórcerea învingĕtorului dela Slivniţa. Altă versiune vorbesce de eventualitatea unei nonĕ proclamărĭ a prinţului de Battenberg ca domnitorŭ, instituindu-se totdeodată în numele lui o regenţă, care sĕ guverneze ţéra, până fi va fi posibilŭ prinţului sĕ mérgă în Bulgaria şi sĕ ocupe tronulŭ.

Mai suntŭ şi alte planurĭ în jocŭ. „Post“ din Berlinŭ află că regenţa din Sofia are de gândŭ a oferi tronulŭ bulgarŭ ducelui de Alençon, ér în Bulgaria se vorbesce chiar de proclamarea republicei.

Tóte aceste faime dovedescŭ numai, că situaţiunea interióră în Bulgaria devine din ce în ce mai încordată, deórece nesigi ranţa stărilorŭ de astăḍĭ contribue numai a nutri desbinarea dintre partide şi a provoca totŭ mai multŭ periculŭ anarchiei. Schimbarea din urmă ministerială în Sofia este unŭ presemnŭ alŭ fierberei interióre. Lucru naturalŭ prin urmare, că ómenii de statŭ bulgarĭ cu prevedere stăruescŭ aşa de multŭ, ca Bulgaria sĕ-şĭ capete unŭ domnitorŭ.

Se mai nasce însĕ acuma o nouă greutate pentru regenţă şi Sobrania bulgară. Scimŭ că Sobrania a fostŭ amânată pe scurtŭ timpŭ până ce va sosi răspunsulŭ prinţului de Coburg la invitarea de a veni în Bulgaria. Décă, după împărtăşirea rĕspunsului negativŭ, Sobrania va păşi sĕ alégă unŭ nou principe ea va fi împedecată în acésta pe câtŭ timpŭ prinţulŭ de Coburg nu va *renunţa* la tronulŭ bulgarŭ, căcĭ *de jure* elŭ este principe după ce a fostŭ alesŭ şi a primitŭ alegerea şi amânarea mergerii sale în Bulgaria nu póte sĕ schimbe lucrulŭ.

Décă dér Sobrania ar voi sĕ alégă pe altulŭ, fără a primì mai întêiu renunţarea prinţului de Coburg, ar trebuì sĕ anuleze în modŭ unilateralŭ alegerea acestuia.

Ni se anunţă că de câte-va ḍile cabinetulŭ turcescŭ stăruesce pe lângă ambasadorii marilorŭ puterĭ, ca sĕ înduplece pe Francia şi Rusia la stabilirea unei înţelegerĭ în privinţa alegerii prinţului de Coburg. Nu e greu de prevĕḍutŭ resultatulŭ stăruinţelorŭ Turciei, după ce guvernulŭ rusescŭ declară din nou prin organele sale de publicitate, că nu va recunósce nicĭ o decisiune a Sobraniei de faţă.

Bieţii Bulgarĭ au ajunsŭ sĕ nu mai scie ce sĕ 'ncépă. Cu tractatulŭ şi cu puterile vĕdŭ că nu merge de locŭ. Vorŭ trebui dér sĕ 'ncerce a-şĭ ajuta şi fără acestea. Şi aicĭ este ascunsŭ pericululŭ situaţiunei.

Dintre mai multe rele regenţa bulgară pare a considera eventuala intervenţiune a Rusiei în Bulgaria, şi isbucnirea unui rĕsboiu între Rusia şi Austria din causa acésta, ca unŭ rĕu mai micŭ. Se ḍice că regentulŭ Stambulov într'o circulară confidenţială a declaratŭ că unŭ rĕsboiu austrorusescŭ póte sĕ fiă numai favorabilŭ Bulgariei, deórece elŭ va nasce unŭ conflictŭ europénŭ, şi décă Rusia nu va fi învinsŭ, ea va fi celŭ puţinŭ atâtŭ de multŭ slăbită, încâtŭ nu va mai puté ameninţa independenţa Bulgarilorŭ, carĭ vorŭ puté trăi apoi timpŭ mai îndelungatŭ aşa cum le va plăcé.

Nu scimŭ décă este séu nu autentică acéstă circulară, dér totŭ mai multŭ ne convingemŭ, că cestiunea bulgară fără rĕsboiu nu se va puté nicĭdecum deslega.

Douĕ întrevorbirĭ.

Corespondentulŭ din Viena alŭ lui „Times“ raportéză despre o întrevorbire ce a avut'o la 16 Iulie n. în Ebenthal cu prinţulŭ de Coburg asupra situaţiunei generale a Bulgariei.

Prinţulŭ a ḍisŭ că nu vrea sĕ jóce rolulŭ unui pretendentŭ revoluţionarŭ, ci respectă tractatele. Elŭ nu e duşmanŭ alŭ Rusiei, ci va căuta sĕ o împace cu Bulgaria. Va face totulŭ pentru a obţiné recunóscerea marelorŭ puterĭ, şi póte că se va duce şi la Petersburg. De altmintrelea nu va face nicĭ unŭ pasŭ, care ar înstrăina şi mai multŭ pe Rusia de Bulgaria. Prinţulŭ s'a plânsŭ că unele foi i au imputatŭ lipsă de tactŭ, fiind că ar fi purtatŭ la prânḍulŭ datŭ în onórea deputaţiunei ordine rusescĭ şi în toastŭ ar fi datŭ espresiune iubirei sale către Ţarulŭ. Oficerii aflătorĭ în deputaţiune Popov şi Vinarov suntŭ aderenţĭ neclintiţĭ ai prinţului Alexandru şi ei au fostŭ trimişĭ la Viena de guvernŭ, contra voinţei lorŭ. *Prinţulŭ Alexandru de Battenberg nu i-a adresatŭ din Darmstadt nicĭ o depeşe de felicitare*, unŭ faptŭ pe care'lŭ consideră straniu, deórece mai nainte prinţulŭ Alexandru i-a fostŭ amicŭ personalŭ. *Tótă purtarea prinţului Alexandru a fostŭ neesplicabilă*, căcĭ pe când de o parte a renunţatŭ la tronulŭ bulgarŭ, *speră în tăcere sĕ se'ntórcă într'o ḍi în Bulgaria.* Décă prinţulŭ Alexandru voesce binele Bulgariei atuncĭ sĕ'şĭ esprime clarŭ şi limpede intenţiunile sale şi sĕ stea în ajutorŭ succesorului sĕu în problema, pe care elŭ însuşĭ nu o póte orĭ nu vrea a o'ntreprinde. Prinţulŭ Ferdinand ḍise în fine că nu consideră pedecile, ce-i stau în cale, ca invincibile şi nu'şĭ va perde curagiulŭ.

Acelaşĭ corespondentŭ, d. Brinsley, întorcêndu-se din Têrnova prin Belgradŭ, a fostŭ primitŭ de regele Milanŭ alŭ Serbiei, care i-a ḍisŭ cam următórele:

Ingrijirile ce le-a pricinuitŭ cabinetulŭ Risticĭ a isbutitŭ a le împrăştia. Politica esternă faţă cu Austro-Ungaria nu s'a schimbatŭ de locŭ, nicĭ nu se póte face vr'o schimbare în acéstă direcţiune. Risticĭ s'a arătatŭ fórte moderatŭ şi vede că ferberea actuală contra Austriei nu isvorĕsce din dorinţa d'a vedé pe Serbia sub influinţa rusă, ci simplu din cererea generală, ca Serbia sĕ devină cu totulŭ neatêrnată şi de sinestătătóre, chiar şi în privinţa economică. Dér o atêrnare de Rusia ar fi totŭ aşa de urgisită unui poporŭ, care peste totŭ n'ar dori sĕ aibă domnĭ străinĭ. Regele suspinândŭ ḍise în tonŭ melancolicŭ: „Condiţiunile sub care esistă aceste micĭ state ale Europei orientale, suntŭ chiar de nesuferitŭ. Nu ne putemŭ lipsi de bunăvoinţa Rusiei şi a Austro-Ungariei şi nu le putemŭ mulţămi pe amêndouĕ. Décă ne sprijinimŭ pe unŭ imperiu, ofensămŭ pe celalaltŭ.“

Regele desfăşură apoi martirologia domnitorilorŭ acestorŭ micĭ state. In Serbia Miloşŭ a fostŭ detronatŭ, Karagyorgyevicĭ detronatŭ, Michailŭ omorîtŭ. In Muntenegru Danilo a fostŭ omorîtŭ. In Grecia Otto a fostŭ detronatŭ, în România Cuza detronatŭ, în Bulgaria Alexandru detronatŭ. *„Eu însumĭ*, ḍise regele, *sunt de 19 anĭ pe tronŭ, dér scie cerulŭ ce pericule mĕ aşteptă încă“*

Regele făcù apoi alusiunĭ la diferenţele sale casnice. Acestea au devenitŭ notorice şi dênsulŭ trebue sĕ ţină sémă de ele, pentru ca sĕ esplice greutăţile situaţiunei sale politice. Deórece în palatulŭ sĕu se face valabilă o influinţă, spre a lucra contra politicei sale şi a-lŭ împinge într'o direcţiune pe care dênsulŭ o consideră stricăciósă ţĕrei sale, nu póte privi împrejurulŭ sĕu decâtŭ numai fără speranţă. Când întrevorbitorulŭ îşĭ esprimà speranţa, că aceste diferenţe nu vorŭ fi neresolvabile, regele dete din capŭ.

Conversaţiunea trecù apoi asupra *Bulgariei.* Regele nu crede că alegerea prinţului Ferdinandŭ va fi aprobată de Rusia, nicĭ că acela ar puté merge în Bulgaria fără consimţĕmêntulŭ Rusiei. *Décă marile puterĭ nu vorŭ găsi în curêndŭ unŭ principe pentru Bulgaria, ţéra trebue sĕ caḍă atuncĭ în braţele anarhiei.* Mai departe în cursulŭ conversaţiunei, *regele ḍise că dênsulŭ s'ar fi dusŭ la Têrnova,* décă ar fi fostŭ alesŭ, deórece ca principe slavŭ ce e, ar fi trebuitŭ sĕ urmeze apelului fraţilorŭ slavĭ. Elŭ îşĭ înfăţişà raportulŭ Bulgariei către Serbia, ca acela alŭ Ungariei către Austria. Dér o uniune a statelorŭ balcanice ar fi posibilă numai sub scutŭ turcescŭ, căcĭ fără Turcia orĭ chiar contra Turciei, aşa ceva nu se póte pune în lucrare.

Pressa rusă şi prinţulŭ de Coburg.

„Nowoje Vremja“, vorbindŭ despre rĕspunsulŭ ce l'a datŭ prinţulŭ de Coburg deputaţiunei bulgare, ḍice că puterile, dela care a pornitŭ iniţiativa pentru candidatura Coburgului, décă pace voescŭ, sĕ fi îndemnatŭ pe prinţulŭ Ferdinand a declara pe faţă deputaţilorŭ, că elŭ fiindŭ amăgitŭ şi dusŭ în rătăcire asupra disposiţiunei Rusiei, trebue sĕ refuse alegerea sa de către adunarea din Têrnova. Dér asta nu s'a întêmplatŭ. Prinţulŭ de Coburg se pare că e decisŭ a lua asupră-şĭ cărţile (de jocŭ) ale Battenbergului. Ne putemŭ aştepta la o nouă surprindere.“

„Nowosti“ ḍice că rĕspunsulŭ prinţului Ferdinand îşĭ află esplicarea în faptulŭ, că nu a fostŭ alesŭ „unanimŭ“. Membrii oposiţiunei au fostŭ cu forţa impedecaţĭ de a lua parte la afacerea alegerei unui nou prinţ.... Nu înzadarŭ glumea o fóiă germană, că prinţulŭ de Coburg în casŭ când ar sosi în Sofia, ar găsi acolo o partidă a lui Stambulov, una a lui Nicolaiev, alta a lui Stojanov, dér nicĭ una a Coburgului. Acéstă împrejurare a trebuitŭ sĕ deştepte seriόse îngrijirĭ în sublocotenentulŭ husarŭ austro-ungarŭ. A trebuitŭ sĕ facă numai o comparaţiă între elŭ şi între Battenbergulŭ, spre a-şĭ face o ideiă corectă despre rolulŭ ce i se încredinţéză. Prinţulŭ de Battenberg a avutŭ o puternică partidă în Bulgaria, a fostŭ în multe privinţe unŭ bărbatŭ cu merite pentru acéstă ţéră, a luptatŭ pentru unirea ambelorŭ Bulgarii, a dusŭ armata bulgară la victoriă — şi cu tóte astea a fostŭ silitŭ sĕ abḍică de tronŭ. Ce sorţĭ are prinţulŭ de Coburg de a sta pe tronŭ? Contra candidaturei lui se declară în celŭ mai hotărîtŭ modŭ Francia şi Rusia, pentru ea numai Anglia. Au-

stria şi Germania însĕ, care nu dorescŭ o ruptură cu Rusia, declară că se alătură la părerea celorlalte puterĭ. Nu e de miratŭ decĭ, décă consiliulŭ de familie alŭ casei de Coburg i a recomandatŭ prinţului Ferdinand cea mai mare precauţiune.

„St. Petersburskija Vjedomosti“ se esprimă în acelaşĭ sens". Afară de atitudinea pressei din Londra şi de oftările oficiosului din Pesta, care nu vrĕ sĕ-şĭ spună pe faţă dorinţele şi care se sfiesce a încuviinţa în gura mare, ceea ce n'ar fi primitŭ de maestrulŭ de capelă din Berlinŭ, nu e nicĭ unŭ simptomŭ seriosŭ că se aprobă îndrăsnéţa candidatură din partea puterilorŭ. Părerile puterilorŭ se reducŭ la decisiunile Rusiei şi Germaniei: numai Austria şi Italia se têrăscŭ după Germania, părerea Angliei nu e obligatóre pentru nimenea, Franţa are tótă causa a urma în cestiunea bulgară în direcţiunea dată de Rusia. Ce privesce pe Turcia e şi mai silită decâtŭ Coburgulŭ a se subordina părerei puterilorŭ europene. Care e părerea Rusiei şi Germaniei în privinţa candidaturei Coburgului? După o competentă declarare a organului politicei nóstre esterne, candidatura e condamnată. Rusia nu va recunósce nicĭ unŭ candidatŭ. Ce privesce pe Germania, tăcerea organului lui Bismarck n'a promisŭ ceva mângâitorŭ şi décă unŭ oficiosŭ din Berlinŭ a declaratŭ, că Germania va recunósce candidatura Coburgului, décă Pórta o aprobă şi Anglia şi Austro-Ungaria o încuviinţéză, asta e numai o nouă confirmare a faptului în genere cunoscutŭ, că după plecarea primului dirigentŭ din Berlinŭ chiar cele dintâiu viorĭ ale orchestrei sale cântă falsŭ.

SCIRILE ḌILEI.

Cu ocasiunea petrecerei *Maiestăţii Sale în Cluşŭ*, fişpanulŭ comitatului Odêrheiu a propusŭ şi prin scrisóre a invitatŭ pe toţĭ fişpanii din Ardealŭ, ca prin delegaţĭ trimişĭ în persónă din tóte comitatele sĕ esprime Maiestăţii sale alipirea şi neclintita lorŭ credinţă cătră tronu.

—x—

Ministrulŭ ungurescŭ de honveḍĭ a trimisŭ în persónă pe espertulŭ căpitanŭ Zubovits ca sĕ investigeze şi sĕ se convingă despre causa *catastrofei dela' Iaszbereny.* Zubovits a raportatŭ ministrului, în urma cercetărilorŭ făcute, că tótă vina marei nenorocirĭ o portă locotenentulŭ *Szakács Sandor*, care prin uşurătatea minţei sale a datŭ nascere acelei catastrofe.

—x—

„Ellenzék« nu se póte mira în de ajunsŭ, pentru ce maestrulŭ de cuartire Branko, a procuratŭ din incidentulŭ venirei Maiestăţii Sale la Cluşŭ *200 măjĭ de ghiaţă.* — Fórte uşorŭ se esplică lucrulŭ: ca sĕ se pótă potoli o eventuală aprindere de creerĭ şovinistică jidanomaghiară kulturegyletistă.

—x—

Ministrulŭ ungurescŭ de interne a provocatŭ autorităţile administrative sĕ facă ca arendatorii regalielorŭ sĕ nu céră vênḑĕtorilorŭ de mâncărĭ şi bĕuturĭ soldaţilorŭ în tabere ce nu se potŭ plăti în privinţa dreptului de crâşmăritŭ, ci se încheiă cu ei un contractŭ cuviinciosŭ, pentru ca soldaţii, carĭ suntŭ supuşĭ la manevre atâtorŭ ostenelĭ, sĕ pótă căpĕta vinulŭ cu unŭ preţŭ potrivitŭ cu modestele lorŭ relaţiunĭ.

—x—

Amŭ comunicatŭ la timpulŭ sĕu, că pădurile *comunei Monorŭ* şi altelorŭ din comitatulŭ Peştei *suntŭ devastate de* o deosebită *specie de gândacŭ*. Acum a constatatŭ şefulŭ staţiunei filoxerice de incercare Dr. Horvath, că acestŭ gândacŭ e *Lecanum pyri*, care se póte nimici printr'o amestecătură din săpunŭ, spirtŭ de vinŭ şi apă, cu care se ungŭ arborii.

De sub póla Meseşului Sĕlăgianŭ, Iuniu 1887.

Domnule Redactorŭ!

Arareorĭ au Românii din aceste părţĭ ocasiune ca sĕ convină şi sĕ-şĭ facă câte o ḑi albă între cele multe negre, şi chiar pentru aceea cu totŭ dreptulŭ ar presupune omulŭ că dela câte-o petrecere românéscă inteligenţa română de prin prejurŭ nu se va retrage. Sunt convinsŭ că onor. preotŭ din Şeredeiu, d. Vas. Gheţie, nutritŭ numai de acéstă speranţă, — că adecă la maialulŭ arangiatŭ de d-sa la 6 Iuniu în favorulŭ şcólei române confesionale din comuna sa, se va aduna multă lume românéscă — s'a silitŭ din resputerĭ împreună cu zelosulŭ învĕţătorŭ din Pria, d. I. Chita, ca sĕ arangeze localităţile destinate pentru maialŭ, şi sĕ le orneze în modulŭ celŭ mai frumosŭ cu diverse decoraţiunĭ, cu transparente şi inscripţiunĭ naţionale, carĭ erau frumosŭ puse în ordine şi împodobeau frunḑarulŭ desŭ. Merită gustulŭ esteticŭ alŭ d-lui preotŭ localŭ cu totŭ dreptulŭ laudă, dêr nu mai puţinŭ e vrednicŭ de laudă şi destoinicŭlŭ învĕţătorŭ I. Chita din Pria, care la iniţiativa propriă, dându se spre arta picturei, deja stórce admiraţiunea tuturorŭ, carĭ numai au vĕḑutŭ tablourile şi icónele zugrăvite de dênsulŭ; dreptŭ dovadă potŭ servi tablourile lui Mihaiu Eroulŭ, alŭ lui Traianŭ, alŭ Rĕstignirei, şi alte multe, carĭ tóte manifestă talentŭ şi desteră imanuare a penelului artisticŭ, păcatŭ că nu a dispusŭ de mijlócele necesare pentru perfecţionare.

Am ḑisŭ că au fostŭ arangiate splendidŭ localităţile maialului, déră ce folosŭ décă nu au fostŭ destulŭ de cercetate de inteligenţa română de prin prejurŭ?! Credŭ de o parte, că şi timpulŭ nefavorabilŭ a contribuitŭ la acésta, ér de altă parte nu credŭ că mĕ înşelŭ, décă voiu afirma, că şi indolenţa multora a fostŭ causa neparticipărei la maialulŭ din Şeredeiu. De aci a urmatŭ că decum sĕ se pótă face ceva fondŭ scolasticŭ, dér, precum am înţelesŭ, de abia s'au acoperitŭ spesele făcute cu arangiamentulŭ şi cu musica. O învĕţătură acésta, că la maialurile făcute la sate cu scopŭ filantropicŭ, nu trebue făcute atâtea spese, căcĭ décă avemŭ pungĭ modeste trebue sĕ fimŭ modeştĭ şi în privinţa pretensiunilorŭ.

Altcum petrecerea a decursŭ vialŭ, în spiritŭ românescŭ până în ḑorĭ de ḑi.

Intrĕ damele de faţă douĕ s'au presentatŭ în costumŭ naţionalŭ, ceea ce le póte servi spre laudă, şi anume: d-na Anna Cherebeţŭ din Căţicău, şi d-na Iuliana Chita din Pria. Ar fi de doritŭ ca pe viitorŭ damele nóstre sĕ îmbrăţoşeze — mai cu sémă la maialurĭ de acestea sătescĭ — costumulŭ naţionalŭ mai cu mare căldură. Dér încă una ar fi fórte de doritŭ: ca stimatele şi amabilele nóstre dómne şi domnişóre sĕ alunge din mijloculŭ lorŭ totŭ separatismulŭ, care însoţitŭ fiindŭ de pizmă şi zavistiă inveninéză şi corumpe încetulŭ cu încetulŭ spiritulŭ socialŭ din sînulŭ familielorŭ inteligenţei române! Sperămŭ că pe viitorŭ o-sĕ caracteriseze mai multă afabilitate şi vivacitate petrecerile nóstre românescĭ. Aşa sĕ fiă!

Meseşianulŭ.

Programa şcólei de fete cu internatŭ

a Associaţiunei Transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ, în Sibiiu.

Avemŭ înaintea nóstră I-a programă a şcólei civile (private) de fete cu internatŭ a Associaţiunei transilvane din Sibiiu, pe anulŭ şcolasticŭ 1886/7.

Programa, publicată de directorulŭ şcólei d. Dr. D. P. Barcianŭ, cuprinde unŭ frumosŭ tractatŭ scrisŭ de prof. E. Hodoşŭ asupra »necesităţii înfiinţării de şcóle române pentru fete“, ér în partea a 2-a cuprinde scirĭ şcolare, ce ne dau desluşire despre activitatea desvoltărei şi condiţiunile în carĭ a funcţionatŭ şcóla de fete a Associaţiunei în anulŭ întâiu după deschiderea ei în ḑiua de 15 Septemvre 1886.

Scopulŭ acestei şcóle de fete cu internatŭ se schiţéză în tractatulŭ memoratŭ în lineamente generale astfelŭ:

„Associaţiunea transilvană a decisŭ înfiinţarea şcólei cu scopŭ „ca fetele române sĕ priméscă nu numai o »crescere morală, intelectuală şi fisică mai îngrijită, care »şi pe dênsele sĕ le rădice la nivelulŭ, la care se află »adevĕrata femeă în ţĕrile cele mai înaintate ale Europei, »ci totŭodată sĕ le facă sĕ sémţă şi sĕ lucreze întru »tóte ca adevĕrate fiice ale poporului, din alŭ cărui sînŭ »au eşitŭ, ér părinţilorŭ sĕ li-se înlesnéscă lucrarea pen»tru educaţiunea fiicelorŭ lorŭ«.

Mai departe „şcóla aparţinêndŭ categoriei şcólelorŭ »anumite prin legea de statŭ şcóle *civile*, are de scopŭ »a da o cultură generală, decâtŭ care mai înaltă nu se „póte da femeii în şcólele publice esistente în patriă, şi „totodată a oferi ocasiune pentru dobêndirea de cunos»cinţe folositóre în ceea ce privesce practica vieţii, care „până acum a fost prea puţinŭ luată în considerare. Ér „internatulŭ intenţionéză a oferi copilelorŭ ce vorŭ veni »din afară de Sibiiu îngrijirile trebuincióse în cele mai „favorabile condiţiunĭ«.

»Acestea le-a avutŭ în vedere Associaţiunea transilvană. Câtŭ pentru scopulŭ de căpetenia alŭ acestei şcóle, acela nu póte fi altulŭ, decâtŭ celŭ basatŭ pe principiile pedagogiei: *a instrui pentru a educa«...*

In partea a doua a programei: „Scirĭ şcolare“ se descrie mai întâiu *edificiulŭ şcólei şi alŭ internatului* şi se arată întocmirile lui. Acestŭ edificiu aşeḑatŭ în nemijlocita vecinătate a parcului oraşului — una din cele mai frumóse clădirĭ ale Sibiiului — este liberŭ din tóte părţile şi dispune de-o curte spaţiósă, grădină şi locŭ de gimnastică. Formândŭ unŭ complecsŭ compusŭ din 2 aripĭ şi unŭ risalitŭ mijlociu, care dă fronturilorŭ variaţiunea necesară în liniile architectonice, edificiulŭ acesta cuprinde o ariă de 618. 8 m², şi este despărţitŭ prin galerii longitudinale în douĕ jumĕtăţĭ astfelŭ, că fiăcare odaie are lumină de ajunsŭ, aerŭ destulŭ şi intrare comodă.

Localităţile menite pentru economia institutului şi pentru administraţiune se află în parterre, cele pentru instrucţiune şi recreaţiune în etagiulŭ I, ér cele pentru dormitorii în etagiulŭ alŭ II-lea. Intocmirea internă a edificiului, care este bine nimerită şi practică, a descrie programa în spacialŭ cum urméză;

„In risalitulŭ parterului înaltŭ, în drépta intrării principale se află cancelaria directorului, în stênga odaia de aşteptare pentru străinĭ (parloar) şi camera portarului. Fiindŭ de obiceiu pórta încuiată, întrarea în edificiu se póte face numai avisândŭ prin soneria electrică, aplicată în stâlpulŭ dreptŭ alŭ uşei, pre portarŭ. In galeria séu coridorulŭ longitudinalŭ, despărţitŭ de vestibulŭ, pentru încunjurarea curentului de aerŭ, prin uşĭ automate, se află în drépta 3 odăi menite pentru îngrijirea elevelorŭ bolnave din internatŭ, o sală mare pentru gimnastică şi eserciţii de musică şi o cameră pentru personalulŭ ajutătorŭ alŭ internatului, în stênga unŭ refectoriu (sofragerie) pentru 60—70 persóne, o cameră pentru personalulŭ ajutătorŭ, bucătăria întocmită cu cele trebuinciόse şi o cameră spaţiósă cu putinĭ de tinichea pentru scăldatŭ. Bucătăria şi cele ce aparţinŭ ei, fiindŭ aşeḑate în partea estremă a aripei, au intrare separată, astfelŭ că personalulŭ bucătăriei nu comunică deadreptulŭ cu părţile re-

---

FOILETONU.

(11)

Misterele Veneţiei.

de Edouard Didier, traducere de *Ioanŭ S. Spartali.*

III.

Fiametta.

Romualdinii erau un ordinŭ monahic fundat de sfântulŭ Romuald, la începutul seculului XI, în Insula Sf. Clement, în golfulŭ Veneţiei. Şi aḑi se potŭ vedé acolo rĕmăşiţele schinului pe care-I zidise întemeiătorulŭ. Ordinulŭ însĕ şi-a schimbat numele cam 50 de anĭ după evenimentele pe carĭ le povestimŭ şi luă numele mânăstirei principale din văile Apeninului.

Ecă cum, din secululŭ alŭ XVI-lea Romualdinii s'au chemat Camaldolĭ séu Camaldulĭ.

Părintele Jacopo, unulŭ din călugării mânăstirei din Insula Sf. Clement, era popularŭ în Veneţia unde se bucura d'unŭ nume mare de evlaviosŭ.

Salvator avusese de multe orĭ prilegiu sĕ-lu vaḑă la mânăstire când ducea peşte acolo.

Aşa dér bĕtrânulŭ se puse într'o luntre de pescarĭ şi porni spre Insula Sf. Clementŭ.

Cum află călugărulŭ Jacopo, că Salvator vrĕ sĕ-i vorbéscă, se coborî iute în camera unde se primeau streinii.

— A! d-ta eştĭ, Salvator! ai adusŭ peşte? îi ḑise călugărulŭ veselŭ.

— Ba nu, părinte! ḑise melancolicŭ pescarulŭ dândŭ din cap, meseria mea de pescarŭ s'a sfirşitŭ, nu mai am putere.... Décă am îndrăsnitŭ sĕ viu la mânăstire, tată, am venitŭ să te rogŭ sĕ mĕ spovedescĭ.

— Te pripescĭ?... Şi ceea ce ai sĕ-mĭ spui este tare seriosŭ? întrebă călugărulŭ făcêndu-se seriosŭ.

— Tocmai cum ḑicĭ, părinte; da, mĕ pripescŭ şi... este seriosŭ! rĕspunse Salvator.

— Décă este aşa, sunt gata sĕ te ascultŭ. Vino în capela mânăstirei! ḑise călugărulŭ.

— Părinte, veḑĭ în mine unŭ omŭ osînditŭ la mórte! ḑise Salvator după ce îngenunchiă la picióreIe călugărului.

Călugărulŭ tresărî.

— Ce spui, fiule? Nu cumva te-a lovitŭ puterea judecătoriilorŭ lumescĭ? ḑise elŭ.

— Nu, părinte! rĕspunse Salvator. — Décă morŭ, morŭ, nu fiindcă vrĕ dreptatea ómenilorŭ, ci fiindcă aşa vrĕ unŭ patricianŭ.

— L'ai supĕratŭ cumplitŭ?

— Fiindŭ împinsŭ de chiar desperarea din pricina sĕrăciei, primisemŭ, pentru puţinŭ aurŭ, sĕ mĕ însărcinezŭ cu o faptă a iadului! rĕspunse Salvator.

— D-ta, Salvator?

— Da, părinte; însĕ când a fostŭ sĕ facŭ aceea ce mĕ legasemŭ sĕ facŭ, mi s'a înduioşatŭ inima.

— Şi ai datŭ banii înapoi?

— Mi i-a furatŭ.

— Averea câştigată rĕu nu folosesce nicĭ odată! ḑise călugărulŭ.

— Eu vreau sĕ-ţĭ spunŭ numele omului care - re sĕ pue mâne sĕ mĕ omóre pentru ca sĕ lŭ predai într'o ḑi dreptăţii Senatului, după ce te voiu învĕţa cum.

— Fiule, déc'ai venitŭ pentru asta, nu potŭ sĕ te ascultŭ ca duhovnicŭ.

— Pentru ce, părinte?

— Fiindŭ că n'aşĭ fi liberŭ sĕ destăinuescŭ vre-odată cuiva numele pe care vréi sĕ mi-lŭ încredinţezĭ. Nu scii d-ta, că secretulŭ mărt risitŭ se îngrópă în inima unui duhovnicŭ ca într'unŭ mormêntŭ?

— Şi nu mĕ potŭ încredinţa omului?

— Şi chiar călugărului! ḑise călugărulŭ Jacopo.

— Vino în chilia mea.

Steteră amêndoi multă vreme închişĭ în chiliă. Pescarulŭ Salvator vorbea fórte încetŭ, putemŭ ḑice că şi-l pise gura de urechea călugărului.

Sfîrşi ḑicêndu'i:

— Aşa dér, părinte, potŭ spera că la nevoe ai sĕ destăinuescĭ celorŭ în dreptŭ totŭ ce ţĭ-am încredinţatŭ?

— Iţi făgăduescŭ! — ḑise călugărulŭ puindŭ mâna drépta pe pieptŭ. — Dêr n'ar fi mai bine sĕ previĭ crima fugindŭ de ucigaşŭ? Rĕmâi aci... voiu dobêndi dula sfântulŭ nostru starîţŭ voia sĕ stai în mânăstire unde vei pute fi de folosŭ.

— Nu, părinte! rĕspunse bĕtrânulŭ. — Viéţa mea nu merită sĕ fie ferită. Acelŭ care mĕ va scăpa de ea mi-ar face unŭ bine: fiindŭ că décă gădele mea nu-mĭ értă crima pe care am refusatŭ s'o făptuescŭ, eu nu potŭ sĕ mĕ iertŭ fiindŭ că am primitŭ aurŭ. Lasă dér, părinte, sĕ mi se împlinéscă ursita.

Călugărulŭ nu mai stărui.

Bĕtrânulŭ se puse în genunchĭ şi după ce şi făcu cruce:

— Binecuvintéză-mĕ, părinte, ḑise elŭ.

servate şcólei şi internatului, decâtŭ numai cu sofrageria şi cu odaea de scaldă. Pe de altă parte odăile pentru îngrijirea bolnavelorŭ suntŭ aşeḑate în cealaltă aripă, unde elevele sănĕtóse, afară de câteva óre de gimnastică şi de eserciţii de musică, nu comunică, intenţionându-se ca prin acéstă întocmire sĕ se încungiure câtŭ numai se póte eventualitatea unei infectărĭ a elevelorŭ sănătóse, ér baia, care stă în legătură cu cazanele cu apă ferbinte din bucătăriă, are de scopŭ a oferi fie-cărei eleve, celŭ puţinŭ odată în fie-care lună, putinţa unei temeinice curăţirĭ trupescĭ.

In faţa vestibulului se află spaţiósele, luminósele şi comodele scărĭ de pétră, carĭ în 2 braţe conducŭ în etagiulŭ I. Dreptŭ înainte, la capĕtulŭ scării, se află o sală mare de 62·56 m^2, în care petrecŭ elevele interne în timpulŭ de recreare, va se ḑică când nu suntŭ ocupate cu lecţiile în classe, séu când nu potŭ petrece în aerŭ liberŭ în grădină. In anti-camera acestei sălĭ suntŭ aşeḑate cuierele, de carĭ tóte elevele îşĭ atârnă obiectele de garderobă, de carĭ nu au trebuinţă în classe. In drépta dela scară se află, de o parte şi de alta a aripei, cele 4 classe ale şcólei civile, avêndŭ cl. I. 39 13 m^2, a II-a 30 10 m^2, a III-a 26·85 m^2, a IV-a 24·07 m^2, întocmite pentru câte 30, 25, 20 şi 18 eleve, astfelŭ că pe fie-care elevă vine celŭ puţinŭ unŭ spaţiu de 1·2 m^2. In stênga scărei, se află în partea dinainte a aripei, locuinţa directórei internatului, ér în faţa acesteia o cameră disponibilă pentru trebuinţe de ale internatului şi 2 classe, date, până la altă disposiţie, de comitetulŭ Associaţiunei în folosirea şcólei elementare a reuniunei femeilorŭ române din locŭ.

O nouă scară de pétră duce în etagiulŭ alŭ II lea, unde în faţa scărei se află sala cea mare de 99·14 m^2, pentru esamene, pentru desemnŭ, lucru de mână şi eserciţii de musică, ér în drépta 4 şi în stânga 3 camere spaţióse, întocmite ca dormitorii pentru 60 eleve interne. Totŭ câte două camere stau în legătură una cu alta, dér fiecare are şi intrarea sa separată dinspre coridorulŭ acoperitŭ cu boltă de zidŭ şi purtatŭ de astfelŭ de boltă. Şi aceste odăi primescŭ tótă lumina deadreptulŭ şi aerŭ în deajunsŭ. Părţile coridorului unde se află dormitoriile suntŭ despărţite de partea mijlocia prin uşĭ automate, astfelŭ ca şi aicĭ sĕ se încunjure curentulŭ de aerŭ. In spaţiulŭ astfelŭ închisŭ alŭ coridorului în drépta şi în stânga suntŭ aşeḑate atâtea dulapurĭ, câte paturĭ suntŭ în dormitorii, servindŭ pentru păstrarea garderobei elevelorŭ şi fiindŭ fie-care provĕḑutŭ cu încuietóre.

Suirea din etagiulŭ alŭ II-lea în podŭ se face totŭ pe scărĭ de pétră, fiindŭ podulŭ închisŭ cu uşă de ferŭ, înţepenită în stâlpĭ de pétră, cu scopŭ de a oferi mai mare siguranţă în eventualitatea unui incendiu.

Podulŭ servesce pentru trebuinţele economatului şi ca magazinŭ pentru geamentane şi alte lucrurĭ neîntrebuinţate de eleve ér pivniţele cele spaţióse, care se află aprópe sub întregŭ parterulŭ suntŭ întocmite pentru păstrarea de legumĭ şi alte trebuinciόse în bucătăriă, pentru aşeḑarea materialului de încălḑitŭ şi pentru lucrurĭ particulare ale personalului şi elevelorŭ de internatŭ, ér două suntŭ întocmite în specialŭ, una ca ghieţarŭ, altă ca cuină de spălatŭ rufe.

Fie-sare cameră din cele menite pentru invĕţămentŭ şi internatŭ e proveḑută cu ventilaţiă, aplicată în ziduri avêndŭ pentru încălḑire cuptóre de tuciu, învĕlite în mântale, după sistemulŭ Meidinger din Viena, astfelŭ că temperatura se póte regula cu îngrijire.

Câtŭ pentru mobilarŭ însemnămŭ următórele: clasele suntŭ provĕḑute cu tabli negri pe stative, cu catedre de lemnŭ şi cu băncĭ de sistemulŭ Lickroth Gönczy, întocmite pentru câte 3 eleve şi avêndŭ piciorŭ de tuciu. Pulpitulŭ are tabla înclinată 1: 6, provĕḑută şi cu ţiţinĭ, astfelŭ că uşorŭ se póte ridica şi slobodi în josŭ, ér loculŭ de şeḑutŭ, separatŭ pentru fiecare elevă, este astfelŭ întocmitŭ încâtŭ, sculându-se eleva pentru a rĕspunde séu a eşi din bancă dela sine se dă îndĕrĕtŭ, făcêndŭ loculŭ necesarŭ, şi érăşĭ dela sine se pune la locŭ, când eleva voesce sĕ şéḑă. In partea dinainte a pulpitului se află o scândurice orisontală menită pentru aşeḑarea călimărului şi a condeelorŭ. Inălţimea pulpitelorŭ şi a băncilorŭ e de trei gradurĭ, după înălţimea întêmplătóre a elevelorŭ. In sala de recreaţiă şi în sala de desemnŭ şi de lucrulŭ de mână suntŭ aşeḑate mese cu tabla înclinată 1: 6, scaunele fără spate şi cu spate şi micĭ purtătóre pentru modelele de desemnŭ.

In dormitorii se află, distribuite pe spaţiulŭ celŭ oferă cele 7 camere, 60 cavalete de ferŭ, cu saltele de resorurĭ de sêrmă galvanisată ficsate pe parcanŭ de lemnŭ. Fiecare patŭ este însoţitŭ de unŭ scăunelŭ cu micŭ dulăpiorŭ pentru îmbrăcăminte şi încălţăminte şi de o cutiă de lemnŭ pentru păstrarea celorŭ trebuinciόse la facerea toaletei. Pentru spălatŭ e pusŭ în fiecare cameră unŭ aparatŭ de tinichia, anume construitŭ cu unŭ reservoar din care apa curge prin becurĭ şi după întrebuinţare se adună într'unŭ altŭ reservoar de tinichea pentru a fi apoi depărtată. (Va urma.)

O noutate geografică.

(Numirĭ române în ţéra Patagonilorŭ.)

Orĭ şi cine a auḑitŭ de America, orĭ şi cine scie că ţéra cea mai dinspre miaḑa-ḑi a Americei se numesce Patagonia, o ţéră mai multŭ pustiă, dér şi puţinii locuitorĭ ce are suntŭ ómenĭ sĕlbaticĭ.

Orĭ şi cine, care a învĕţatŭ puţină geografiă, mai scie că Patagonia este stăpânită de republica argentină care vine mai spre miéḑă-nópte şi care are de capitală oraşulŭ Buenos-Ayres. La vêrfulŭ de miéḑă-ḑi alŭ Patagoniei se află o insulă mare cu altele mai micĭ împrejurŭ şi carĭ tóte împreună pórtă numele de *Ţéra de focŭ*, care ţéră de focŭ are capitală *Oshovia*, unŭ oraşŭ micŭ. Ţéra de focŭ este fórte puţinŭ cunoscută chiar în ḑiua de astăḑĭ; de aceea guvernulŭ din Buenos-Ayres trimite din când în când câte unŭ omŭ învĕţatŭ din Ţéra focului ca sĕ o studieze şi prin părţile pe unde nu e cunoscută. Ei bine, unulŭ din învĕţaţii trimişĭ de republica argentină în Ţéra focului este şi d-lŭ inginerŭ J. Popper, care după ce şi-a petrecutŭ mai multŭ timpŭ stidiândŭ acea ţéră sĕlbatică, s'a întorsŭ la Buenos-Ayres, unde, după ce şi-a datŭ séma despre cele ce a descoperitŭ, apoi la 5 Martie, anulŭ acesta, a ţinutŭ şi o conferinţă în faţa unui publicŭ fórte numĕrosŭ care a fostŭ prea încântatŭ de descoperirile d-sale. Cu acéstă ocasiă d-lŭ J. Popper a făcutŭ cunoscutŭ persónelorŭ carĭ îlŭ ascultau că în Ţéra de focŭ se află munţĭ, rîurĭ, capurĭ, etc., purtândŭ nume românescĭ. Astfelŭ se află unŭ şirŭ de munţĭ numitŭ *Carmen Sylva*, unŭ rîu de asemenea numitŭ *Carmen Sylva*; unŭ alŭ doilea rîu este numitŭ *Ureche*, unŭ alŭ treilea *Rosetti*, unŭ capŭ e numitŭ *Punta*, *Sinaia etc.* Este de mirare pentru orĭ-cine sĕ se întêlnéscă cu numirĭ românescĭ într'o ţéră cu totulŭ streină Românilorŭ din tóte timpurile, dér pentru noi Românii acésta nu ne causéză o simplă mirare, ci şi o mulţumire sufletéscă provenită din dragostea nóstră de patrie.

In adevĕrŭ, cititorii noştri sciu că *Carmen Silva* este numele ce pórtă *Maiestatea Sa Elisabeta, Regina României*, când compune cărţĭ; *Ureche* este numele d. *V. A. Ureche*, profesorŭ la facultatea de litere din Bucurescĭ şi fostŭ ministru alŭ scólelorŭ; *Rosetti* este numele marelui cetăţénŭ românŭ *C. A. Rosetti*, care a repausatŭ în Aprilie 1885; *Sinaia* este cunoscută de orĭ-cine că este o localitate în România, unde se află şi *reşedinţa de véră a Curţii române.*

Orĭ şi cine ar vrea sĕ scie mai multŭ despre Ţéra de focŭ n'are decâtŭ sĕ cumpere conferinţa d-lui J. Popper tradusă în franţuzesce de d. G. Lamarchaud, cu care ocasiă va face cunoscinţă cu multe lucrurĭ interesante.

Acum întrebarea este, cum se face că d-lŭ inginerŭ J. Popper a datŭ numirĭ românescĭ în acea regiune aşa de depărtată de Românĭ? Étă cum: d-lŭ J. Popper este născutŭ în Bucurescĭ, unde şi-a făcutŭ primele studii; elŭ trebue sĕ fie Ovreu, căcĭ am cunoscutŭ mai multe familii Popper la Bucurescĭ, dér tóte ovreiescĭ. Vedeţĭ, Ovreiu ca d-lŭ inginerŭ J. Popper fugŭ din România şi în loculŭ lorŭ ne năvălescŭ perciunaţii fără nicĭ o meseriă, fără nicĭ unŭ capitalŭ, fără nicĭ o specialitate, în sfârşitŭ fără nicĭ o ocupaţiă onestă, carĭ vinŭ sĕ stórcă şi sĕ vateme pe Românĭ şi chiar pe Ovreii cei bunĭ şi folositorĭ ţĕrei. Altădată mai multŭ. — E. B. (Din „Lum. p. toţĭ.)"

Insciinţare.

Firma »*Arieşana, Institutŭ de creditŭ şi economii societate pe acţiunĭ în Turda*« s'a improtocolatŭ în şedinţa Tribunalului regiu din Turda ţinută în 15 Iulie 1887, prin urmare subscrisa direcţiune are onóre a aduce la cunoscinţa onoratului publicŭ, că societatea şi-a inceputŭ activitatea cu ḑiua de aḑĭ.

Direcţiunea Institutului de creditŭ şi economii, societate pe acţii, „Arieşiana"*)

Turda, 16 Iulie 1887. *D. St. Şuluţiu* directorŭ esecutivŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

CONSTANTINOPOLŬ, 24 Iulie. — De mai multe ḑile se face unŭ schimbŭ de idei între Pórtă şi între ambasadorii din Berlinŭ, Viena, Roma şi Londra, spre a puté aduce pe Francia şi Rusia la o înţelegere în privinţa alegerii prinţului Bulgariei.

DUBLIN, 24 Iulie. — In şedinţa de erĭ a consiliului secretŭ s'a proclamatŭ starea de asediu asupra comitatelorŭ Cork, Kerry, Limerick şi Clare.

DIVERSE.

Monstru. — Femeea Lina, soţia lui Radu Ilie de pe strada Popa Nicolae Nr. 5 în Bucurescĭ, a născutŭ unŭ copilŭ de sexŭ femeninŭ avêndŭ gura rotundă şi mică de totŭ, forma capului ca alŭ unei pisicĭ, cu 4 ochĭ, dintre carĭ doi acoperiţĭ de o peliţă subţire, cu nasulŭ turtitŭ, creştetulŭ capului móle ca unŭ burete şi cu două gloduri ca nisce córne şi plânsulŭ ca guiţatulŭ porcului. Copilulŭ şi muma trăescŭ şi elŭ a şi fostŭ botezatŭ deja.

*) Acéstă însciinţare s'a întârḑiatŭ din cause neatêrnătóre de noi. Red.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Călugărulŭ puse mânile pe capulŭ pescarului.

— Du-te în pace acum! îi ḑise.

Salvator nu apucă s'ajungă la Lido şi fù omoritŭ.

A doua ḑi de diminéţă pescarii îlŭ găsiră înjunghiatŭ în fundulŭ luntrii cu care se întorsese.

IV.

Schitulŭ fetelorŭ nobile.

Şéptespreḑece anĭ au trecutŭ de când s'au întêmplatŭ cele ce spuseserămŭ în capitolulŭ trecutŭ.

Acum e fierbere mare în schitulŭ Fetelorŭ nobile, care'i clăditŭ pe uscatŭ, într'unŭ ţinutŭ încântătorŭ, la porţile Padovei.

Au trecutŭ mai multe ceasurĭ de când Escelenţa Sa podestatulŭ vorbesce cu maica stariţa

— Care póte fi causa că şedŭ aşa de multŭ de vorbă?

Astfelŭ se întrébă pensionarele adunate în schitŭ în césulŭ recreaţiei. Şi capetele tinere s'aprindŭ. Işĭ închipuescŭ mii de lucrurĭ, şi le şoptescŭ la ureche, cu tótă regula care opreşte d'a se vorbi încetŭ. Fetele sĕ suiugŭ şi şĭ suflă una alteia cu tóte păzitórele şi surorile carĭ pe totŭ minutulŭ împrăştiă grupurile ḑicêndŭ:

— Plimbaţi-vĕ, domnişórelorŭ.

De giaba! Grupurile se spargŭ aci pentru ca sĕ se strîngă iar mai dincolo.

N'avemŭ ce face, dér trebue s'o spunemŭ: disciplina în schitŭ nu prea era aspră, şi bietele surorile acestea, ca unele ce nu erau încă călugărite, n'ar fi cutezatŭ sĕ se pórte rĕu cu nisce fete tinere, carĭ erau tóte din cele dintêiu familii din Veneţia. Ş'apoi cele mai multe nu erau copiliţe şi'şĭ isprăveau numai educaţia pe care o începuse în familie.

Clopotulŭ, care chema pe eleve în clase bătuse şi schitulŭ se golise fără ca curiositatea fetelorŭ nobile sĕ fiă satisfăcută şi fără ca nicĭ una sĕ fi putută afla ce se petrecea la stariţa.

Noi însĕ vomŭ puté sci.

Mai întâiu podestatulŭ nu este altcineva decâtŭ căpitanulŭ Martinengo, pe care l'amŭ vĕḑutŭ într'o ḑi trecêndŭ aşa de trufaşŭ printre grupurile populare adunate pe piaţa sf. Marcu.

Căpitanulŭ Batista Martinengo, care aḑĭ a ajunsŭ podestatŭ alŭ Padovei, este acum unulŭ din personagiele cele mai însemnate ale Serenisimei Republicĭ. Senatulŭ l'a însărcinatŭ sĕ spună ceva stariţei schitului Fetelorŭ nobile unde trăia Veneţia.

Amŭ mai spusŭ că schitulŭ se găsesce în guvernamentulŭ podestatului şi numai din pricina asta a delegatŭ Senatulŭ pe contele Martinengo pe lângă Superióra.

Stariţa, prin familia ei şi prin postulŭ unde a înălţat'o încrederea guvernului, se scie egala podestatului. Aşa că ea nu se feresce d'a discuta cu aprindere mare comunicările pe carĭ Martinengo i lĭ-a făcutŭ în numele Senatului.

Mesagiulŭ adusŭ de podestatŭ este negreşitŭ de o natură fórte gravă, fiindcă dómna stariţa, care'i vestită pentru blândeţe şi bunătate, acum este fórte întăritată.

In clipa când intrămŭ noi în salonulŭ unde a primitŭ pe podestatulŭ, discuţia care ajunse la sfîrşitŭ, şi stariţa, sculându-se ca sĕ dea concediu podestatului îi ḑice:

— De prisosŭ sĕ mai stărui, domnule conte, datoria mea mĕ opreşte cu desĕvêrşire d'a adera la propunerile d-tale.

Vorbele acestea fuseseră ḑise într'unŭ tonŭ secŭ, care ar fi trebuitŭ sĕ curme îndată convorbirea. Podestatulŭ însĕ ḑise fórte curtenitorŭ.

— Mĕ iartă, dómnă; d-ta vorbescĭ de datoria d-tale, însĕ datoria mea este d'a-ţĭ spune conclusiile mele mai nainte d'a te părăsi.

— Te ascultŭ! ḑise superióra cu mândriă.

Totuşĭ se puse pe unŭ scaunŭ ca sĕ asculte ce mai avea de spusŭ podestatulŭ.

— Dómnă — ḑise Martinengo înclinându-se — am onórea a-ţĭ declara încă odată, că am venitŭ aci, nu numai ca podestatŭ alŭ guvernului Padovei, în jurisdicţiunea căruia se găsesce schitulŭ acesta, dĕr ca delegatŭ alŭ senatului, ale cărui ordine le aducŭ. Senatulŭ a hotărîtŭ că epitropisita statului, Veneţia, fiica Adriaticei, a statŭ destulă vreme în schitulŭ Fetelorŭ nobile şi că trebue sĕ iasă pentru ca sĕ se mărite cu acela pe care senatulŭ l'a alesŭ dintre membrii patriciatului nostru veneţianŭ.

— Incă odată, domnule, îţĭ spunŭ — ḑise superióra — că Veneţia mĭ-a declaratŭ mie, muma sa în Domnulŭ, că nu vré sĕ părăséscă schitulŭ acesta, şi că nicĭ odată nu va avé altŭ soţŭ decâtŭ pe Isusŭ Hhristosŭ. Nu cumva pretinḑĭ sĕ-i violenteḑĭ voinţa?

(Va urma.)

Cursulŭ la bursa de Viena

din 23 Iuliu st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	101 05
Rentă de hârtiă 5%	87.45
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97 60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 50
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C4.50
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 40
Bonurĭ rurale transilvane	104 30
Bonurĭ croato-slavone	104 50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.25
Imprumutulŭ cu premiu ung.	124.20
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	123 25
Renta de hârtiă austriacă	81.45
Renta de arg. austr.	82 85
Renta de aurŭ austr.	112 25
Losurile din 1860	137.10
Acțiunile băncei austro-ungare	888 —
Act. băncei de creditŭ ung.	287.75
Act. băncei de creditŭ austr.	282.30
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 93
Napoleon-d'orĭ	9.97
Mărcĭ 100 împ. germ.	61 95
Londra 10 Livres sterlinge	125 85

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 10 Iulie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	$91^1/_2$	92—
Renta rom. amort. (5%)	$94^1/_2$	95—
» convert. (6%)	87—	$87^1/_2$
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	$103^1/_2$	104—
» „ „ (5%)	88—	$89^1/_4$
» » urban (7%)	$101^1/_2$	102—
» » » (6%)	94—	$94^1/_4$
» » » (5%)	$86^1/_2$	87—
Banca națională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	15.—	15.50
Bancnote austriace contra aurŭ	2.01	2.02

Cursulu pieței Brașovŭ

din 25 Iuliu st. n. 1887

		Cump.		Vênd.
Bancnote românescĭ	Cump.	8 57	Vênd.	8.61
Argint românesc	»	8.50	»	8 56
Napoleon-d'orĭ	»	9.95	»	9.19
Lire turcescĭ	»	11.31	»	11.36
Imperialĭ	»	10.31	»	10.36
Galbenĭ	»	5.87	»	5.91
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	»	100.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	-	99.—
Ruble Rusescĭ	»	109.—	»	110.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

ABONAMENTE

la

„Gazeta Transilvaniei“

se potŭ face cu începerea dale 1 și 15 ale fiecărei lunĭ, mai ușorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se și posta ultimă.

Prețulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ	3 fl. —
„ șése lunĭ	6 fl. —
„ unŭ anŭ	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

„ pe trei lunĭ	10 francĭ
„ șése lunĭ	20 „
„ unŭ anŭ	40 „

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Iuniu st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucuresci	—	4.30	—	7.30
Predealŭ (	—	-	—	1.14
Predealŭ (	—	9.12	—	—
Timișŭ	—	9.35	—	1.45
Brașovŭ	..	10.12	—	—
Brașovŭ	7 20	-	4 01	2.32
Feldióra	7 57	—	4.47	—
Apatia	8 24	—	5 28	—
Augustinŭ	8 47	—	5 59	—
Homorodŭ	9 29	—	6 49	—
Hașfaleu	9 37	—	8 35	—
Sighișóra (	10 53	—	9 02	—
Sighișóra (	11.00	—	9 12	—
Elisabetopole	11 34	—	9 56	—
Mediașŭ	12.03	—	10 37	—
Copșa mică	12.26	—	10.59 11.16	—
Micăsasa	12.42	—	11.37	—
Blașiu	1.11	—	12.16	—
Crăciunelŭ	1 23	—	12,33	—
Teiușŭ	2.06	—	1.51	—
Aiudŭ	2.27	—	2 18	—
Vințulŭ de susŭ	2 49	—	2.48	—
Uióra	2 56	—	2 56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirișŭ	3.46	—	4 51	—
Apahida	5.01	—	5 28	Trenŭ de persóne
Clușiu (	5.21	—	5 56	
Clușiu (	—	6.01	—	6 37
Nedeșdu	—	6.19	—	6.53
Ghirbĕu	—	—	—	7.14
Aghirișŭ	—	—	—	7.29
Stana	—	—	—	7.56
Huiedinŭ	—	7.12	--	8.18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9.15
Bratca	—	—	—	9 34
Vadŭ	—	8.20	—	9 53
Mező-Telegd	—	8.46	—	10 28
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	10 47
Veneția-Orădii	—	—	Trenŭ de persóne	10 57
Oradia-mare (	—	9.11		11.07
Oradia-mare (	—	9.16	10.50	11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10.05	6.33
Viena (	—	—	2.15	—
Viena (	—	8.00	—	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	--
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11.05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2 02	5.47	2.02	12.02	—
Oradea mare	4.12	7.11	4.78	2.01	—
Veneția-Orădii	—	—	—	2 08	- -
Fudi-Oșorheiu	—	—	—	2 19	—
Teleagŭ	—	7.33	—	2.41	—
Vadŭ	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	—
Bucia	—	—	—	4.07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	—	5.33	—
Aghiriș	—	—	—	5.53	—
Gl ârbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedișu	—	—	—	6.20	—
Clușiu (	—	10.31	—	6.38	—
Clușiu (	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12 33	—	—	—	9.16
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
Cucerdea (	1 11	—	—	—	10.—
Uióra	1.18	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.46	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2 25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2 50	—	—	—	12.34
Blașŭ	3.03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copșa mic	4.01	—	—	—	2.13
Mediașŭ	4.20	—	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	—	3.31
Sigișóra	5.42	—	—	—	4.32
Hașfaleu	6.01	—	—	—	5.02
Homorod	7.27	—	—	—	6.53
Augustinŭ	8.08	—	—	—	7.43
Apatia	8.36	—	—	—	8 23
Feldióra	9·06	—	—	—	9.02
Brașovŭ (	9.46	5.37	—	—	9.52
Brașovŭ (	—	—	1.55	—	—
Timișŭ	—	6.20	2.53	—	—
Predealŭ (	—	6.47	—	—	--
Predealŭ (	—	11.30	3.28	—	—
Bucuresci	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	3.00
Alba-Iulia	11.59	—	3.59
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Șibotŭ	1.01	--	4.51
Orăștia	1.32	—	5.18
Simeria (Piski)	2.32	—	6.15
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborșin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	6.27	—	9.33
Conopŭ	6.47	—	9.53
Radna-Lipova	7.28	—	10.27
Paulișŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovațŭ	8.28	—	11 25
Aradŭ	8 42	9.17	2.31
Szolnok (	—	2 32	4.30
Szolnok (	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
Szolnok (	11.35	5.45	—.
Aradŭ	4.30	6.—	—
Glogovațŭ	4.43	6.13	—
Gyorok	5 07	6.38	—
Paulișŭ	5.19	6.51	—
Radna-Lipova	5.41	7.10	—
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bêrzova	6 28	7.55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9.[illegible]8	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9 51	10.42	- -
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12 18	12.29	- -
Alba-Iulia	12 36	12.46	—
Teiușŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6 19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.15	—	7.29
Orczifalva	7 47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	8.02	—	9 08

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	—	—	2.4[illegible]
Streiu	—	—	3.25
Hațegŭ	—	—	4 16
Pui	—	—	5.11
Crivadia	—	—	5.58
Banița	—	—	6 4[illegible]
Petroșenĭ	—	—	7 12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșenĭ	—	—	6.10
Banița	—	—	6.53
Crivadia	—	—	7 37
Pui	—	—	8.20
Hațegŭ	—	—	9.01
Streiu	—	—	9.52
Simeria	—	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ